רבי שמעון מוציא הר גריזים · הכי מסיים לה בירושלמי וכן היה ר"ש אומר אין לך כל דבר ודבר מן התורה שאין כרוכ עליה תקע"ן בריתות שתים עשרה בברוך ולא ידענא אמאי י"ב ושמא בריתות כנגד כל שבט ושבט וי"ב בארור י"ב בכלל וי"ב בפרט הרי מ"ח בריתות ללמוד וללמד לשמור ולעשות הרי קל"ב בריתות וכן בהר סיני וכן בערבות מואב הרי תקע"ן בריתות:

ונשתלשו בערבות מואב · וא"מ מאי אינטריך למימר שלשי דערבות מואב והא לא חייבי ר' שמעאל בערבות מואב כלל יש לומר משום סיפא נקט לה דבעי למימר אין לך כל דבר מצוה ומצוה:

רבי שמעון בן יהודה אומר · ירושלמי עד כדון דברים שנכללו ונפרטו דברים שנכללו ולא נפרטו [אמר ליה] כן אמר ר' יוחנן משום ר' שמעאל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא ללמד על הכלל כולו יצא אמר לו לא בדבר אחד דילמא בשני דברים בתמיה והכא בשני דברים אלא קיימין אמר ר' תנחומא מכיון דכתיב בסוף אמן כמו שכולו דבר אחד כתיב אשר לא יקים את דברי התורה וכי יש תורה טפלת רבי שמעון בן אליקים אומר זה החזן שהוא עומד רבי שמעון בן אלפתא אומר זה "הבית שלמטה דאמר רב הונא בר יהודה בשם שמואל דעל הדבר הזה קרע יאשיהו ואמר עלי להקים ר' אחא בשם ר' תנחום בר' חייא למד ולימד שמר ועשה והיפה סיפקו בידו להחזיק ולא החזיק הרי זה בכלל ארור ר' ירמיה בשם רבי חייא בר' אבא לא למד ולא לימד לא שמר ולא עשה ולא היפה סיפקו בידו להחזיק והחזיק הרי זה בכלל ברוך דאמר רבי חגא א"ר ירמיה עתיד הקב"ה לעשות לו לבעלי מלות בגיון של בעלי תורה שנא' (קהלת ז) כי בצל החכמה בצל הכסף ואומר עץ חיים היא למחזיקים בה (משלי ג):

אמר רב משרשיא ערבא וערבא דערבא · כמדומה דהכי בעי למימר דלר"ש בן יהודה קבל עליו כל אחד מישראל לתרי"ג מצות "קל"ח ריבוא ריבוא וח' אלפים ריבוא ותי"ג ריבוא ושבע אלפים ומאתים בריתות לשם מצות אלף ושלשת אלפים וחמשים וחמש מצות בשביל ערבותן אם יעברו עליהן ולרבי אליעזר דרבי שמעון שש ריבוא פעמים ושלשת אלפים ותקע"ה פעמים חשבון זה בריתות קיבל עליהן:

ברכה אחת קודמת לקללה · ירושלמי יכול משהיו אומרים ברכות היו אומרים קללות תלמוד לומר הברכה והקללה קללה באחת וברכה באחת: ונאמר

אמר אותה שלש ברכות ובמקדש ברכה אחת. במקדש אומר את השם ככתבו

ארבע, ארבע וארבע הרי שמונה, שמונה ושמונה הרי שש עשרה, וכן בסיני וכן בערבות מואב שנא' "אלה דברי הברית אשר צוה ה' את משה" וגו' (וכתיב "ושמרתם את דברי הברית הזאת וגו') נמצא מ"ח בריתות על כל מצוה ומצוה. ר"ש מוציא הר גריזים והר עיבל והכהנים אהל מועד שבמדבר ובפלוגתא דהני תנאי דתניא: רבי ישמעאל אומר *כללות נאמרו בסיני ופרטות באהל מועד ר' עקיבא אומר כללות ופרטות נאמרו בסיני, ונשנו באהל מועד, ונשתלשו בערבות מואב, *ואין לך כל דבר מצוה ומצוה שכתובה בתורה שלא נכרתו עליה ארבעים ושמנה בריתות של "שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים" אמר רבי לדברי רבי שמעון בן יהודה איש כפר עכו שאמר משום רבי שמעון אין לך כל מצוה ומצוה שבתורה שלא נכרתו עליה ארבעים ושמנה בריתות של "שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים" נמצא לכל אחד ואחד מישראל "שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים" מאי ביניהו אמר רב משרשיא "ערבא, וערבא דערבא איכא ביניהו. דרש רבי יהודה בן נחמני מתורגמניה דרבי שמעון בן לקיש כל הפרשה כולה לא נאמרה אלא בגואף וגואפת "ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה וגו'" "בארור סגי ליה? אלא זה הבא על הערוה והוליד בן והלך לבין עובדי כוכבים ועבד עבודת כוכבים ארורין אביו ואמו של זה שכך גרמו לו ת"ר "ונתת את הברכה על הר גריזים ואת הקללה וגו'" מה תלמוד לומר-אם ללמד שתהא ברכה על הר גריזים וקללה על הר עיבל הרי כבר נאמר "אלה יעמדו לברך את העם על הר גריזים" וכתיב "ואלה יעמדו על הקללה בהר עיבל"? אלא להקדים ברכה לקללה, יכול יהיו כל הברכות קודמות לקללות? תלמוד לומר "ברכה וקללה" ברכה אחת קודמת לקללה ואין כל הברכות קודמות לקללות, ולהקיש ברכה לקללה לומר לך מה קללה בלוים אף ברכה בלוים ומה קללה בקול רם אף ברכה בקול רם ומה קללה בלשון הקודש אף ברכה בלה"ק ומה קללה בכללו ופרט אף ברכה בכלל ופרט ומה קללה אלו ואלו עונין ואומרים "אמן" אף ברכה אלו ואלו עונין ואומרים "אמן":

מתני' ברכת כהנים כיצד: *"במדינה ובמקדש ברכה אחת. במקדש אומר את השם ככתבו

מרבעים ושמנה בריתות · לכל אחד מישראל שש עשרה אלפא ומ"ח הוי: מוציא הר גריזים · לפי שלא אמר יהושע עליהן כל התורה אלא מצות שבפרשה: ומכנים אהל מועד · שלאחר שהוקם המשכן נדבר הקב"ה עם משה בישוב ולמדו כל התורה כדכתיב וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א): כללות נאמרו בסיני · בשתים נאמרה תורה בסיני ולא נתפרשה לו כגון דברים בסיני נאמר (שמות כ) "וזכרת עליו את עולותיך ואת שלמיך" ולא פירש מתן דמים כילד הקטרת אימוריס והפשט ונתוח וכליל של עולה וכשפך ויקרא באהל מועד פירש: ונשתלשו בערבות מואב · מפי משה ליסראל ת"ש סבירא ליה כר' שמעאל הלכך הר סיני ואהל מועד חדא היא ור' שמעון ס"ל כר"ע הלכך תרי ניהו: ר"ש ברבי יהודה אומר ארבעים ושמנה בריתות · לכל אחד של שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים כמנין שהיו (בסיני) [במדבר] שכל אחד נעשה ערב על כל אחיו ה"ג בתוספתא (פ"ח ע"ב) מ"ל לדברי ר"ש בן יהודה אין לנו כל מצוה ומצוה שלא נכרתו עליה מ"ח בריתות של שש מאות אלף ושלשת אלפים וחמש מאות וחמשים: מאי ביניהו · מאי מוסיף רבי ובמאי פליגי: אמר רב משרשיא ערבא וערבא דערבא · אם נעשה כל אחד ערב על ערבותו של חבירו או לא ר' שמעון בן יהודה סבר לא נעשה כל אחד ערב על חבירו אלא שומרו את המצות, נמצא כל אחד ואחד ערב על מ"ח בריתות של כל אחד ואחד אבל לא נעשה כל אחד ואחד ערב על חבירו ואמא דערבות של חבירו אלא על מובתו של חבירו, ואמא דערבות למימר לדברי ר' שמעון שבא למנות את בריתות הערבות, יש לו למנות ארבעים ושמנה בריתות של שש ריבוא לכל אחד, ובכל אחד האלה יש שש ריבוא שכולם נתערבו זה בזה על מובתם ועל ערבותם נמצא כל אחד מקבל עליו ערבות של שש ריבוא בשביל מובתו של חבירו וכל אחד משש ריבוא הללו קבל עליו בריתות שש ריבוא בשביל ערבות שנתערבו אחיו על חבירו הם קבל עליו אף ערבות של ערבים: כל הפרשה · של הר גריזים לא נאמרה אלא בגואף וגואפת: בארור סגי ליה · בתמיה כופר בעיקר הוא וסגי ליה בארור: אלא זה הבא על העבירה · בגואף: אסר ומוזר ומתוך בגופו שאסור לבא בקהל ואינו מוצא אשה הולך לבין העובדי כוכבים ועובד עבודת כוכבים · וארורים אלו שעשאוהו לעבוד פסל ומסכה וכן דורש כלם כל אחת לפי עשותה אחון של עריות כגון שוכב עם הוותנתו האשת אביו ועם אחותו בלבד אשת איש ולמיקם בתרי אחרני שוכב עם כל בהמה זו אשת איש שעשתה מעשה בהמה שמנאפת · מקלל אביו ואמו בא על אשת איש מזלזל באביו ואמו שגרמו לו לעשות רעים · משנה עור מפתח אשת רעהו שהיא מומא בדבר ואינה יודעת שהוא מסיג גבול רעהו בא על אשת רעהו הרי הוא מסיג גבול רעהו שנאמרה אשתו לו · מכה רעהו בסתר ה) לוקח שוחד · מכה רעהו בסתר · ספה מכשפה גר יתום פ"ה איני יודע לדרשו · ודבינו שמשון מקרני ספרש זה הבא על אשת איש והוליד ממנה בן ממזר ומתוך שכנגד הולך לדור בעיר אחרת בארץ מרחק באשר ימצא · ונמצא שהוא גר ויתום שהוא כגר שאין לו אב שזה שהולידו אינו מודה שהוא בנו וגם אמו אלמנה שנאסרה על בעלה ויושבת עגונה כאלמנה היות: ה) ל"ל מכה רעהו בסתר גורם לו בלתם בהריו שתמות בנדיקה מיס כמרים לוקח שוחד לכזיות נפש לוקח שוחד לכזיות עוקבת אחר המנאף ולפתות לו אשת איש וגורם לו מיתה · מטה משפט גר יתום ופרש זה הבא על אשת איש והוליד ממנה בן ממזר ומתוך שכנגד

כמו א מיי' פ"ד מה"ג הפלה הל' ג סמג עשין נ טוש"ע מ"ח סי' קכח סעיף יג:

ל ב מיי' שם הל' ט:

לא ג מיי' שם הלכה י:

א) דברות אות בני ישראל באהל מועד בברית אשר כרת אתם בחורב

תוספות שאנץ

אלא זה הבא על העבירה אשת איש והוליד ממזר ומתוך בושתו שאסור לבא בקהל ואינו מוצא אשה הולך לבין העמים ועובד עבודת כוכבים · וארורים אלו שעשאוהו לעבוד פסל ומסכה וכן דורש כלם כל אחת לפי עשותה אחון של עריות כגון שוכב עם הוותנתו האשת אביו ועם אחותו בלבד אשת איש ולמיקם בתרי אחרני שוכב עם כל בהמה זו אשת איש שעשתה מעשה בהמה שמנאפת · מקלל אביו ואמו בא על אשת איש מזלזל באביו ואמו שגרמו לו לעשות רעים · משנה עור מפתח אשת רעהו שהיא מומא בדבר ואינה יודעת שהוא מסיג גבול רעהו בא על אשת רעהו הרי הוא מסיג גבול רעהו שנאמרה אשתו לו · מכה רעהו בסתר ה) לוקח שוחד · מכה רעהו בסתר · ספה מכשפה גר יתום פ"ה איני יודע לדרשו · ודבינו שמשון מקרני ספרש זה הבא על אשת איש והוליד ממנה בן ממזר ומתוך שכנגד הולך לדור בעיר אחרת בארץ מרחק באשר ימצא · ונמצא שהוא גר ויתום שהוא כגר שאין לו אב שזה שהולידו אינו מודה שהוא בנו וגם אמו אלמנה שנאסרה על בעלה ויושבת עגונה כאלמנה היות:

נוטה (יד א) ברכה כהנים